

ENRION JULKILAUSUMA 16.4.2020

Hyvä tieteellinen käytäntö entistä tärkeämpää pandemian aikana

Koronaviruspandemia on käynnistänyt paljon uutta tutkimusta paitsi lääketieteessä myös muilla tieteenaloilla. Eri maiden hallitukset, viranomaiset ja kansalaiset odottavat tutkijoilta sekä uskottavaa dataa että luotettavia tutkimustuloksia, joiden perusteella voidaan tehdä terveyteen, talouteen ja laajasti yhteiskunnan toimintaan liittyviä vastuullisia päätöksiä ja linjauksia.

Kiire ymmärtää pandemiaa ja kukistaa se saattaa aiheuttaa tutkimuseettisten ohjeiden ja bioturvallisuuteen liittyvien säännösten laiminlyömistä sekä liian nopeasti tehtyjen johtopäätösten julkaisemista esimerkiksi epäeettisesti hankitun tai puutteellisesti analysoidun aineiston perusteella.

Tutkijoiden kiire ei saa horjuttaa luottamusta tieteeseen

On tärkeää, että tutkimustieto saadaan mahdollisimman nopeasti päätöksentekijöiden käyttöön, mutta tämä ei voi tapahtua hyvän tieteellisen käytännön kustannuksella. Kun tutkijat ovat esittäneet julkisuudessa kiistanalaisia väitteitä pandemiasta ja siltä suojautumisesta, on näiden väitteiden herättämä keskustelu johtanut suuren yleisen hämmennykseen. Luottamus tieteeseen on uhattuna.

Tiedeyhteisöllä on vakiintuneet sääntönsä, joita noudattamalla saadaan luotettavaa, vertaisarvioitua tutkimusta. Jos nyt näitä käytäntöjä laiminlyödään COVID-19-tautia tutkittaessa, vaarantuu sekä pyrkimys pysäyttää pandemia että pienentää taudin aiheuttamaa kuolleisuutta.

Tutkimusorganisaatioiden vastuu korostuu kriisiaikana

Tutkijoiden tulee kertoa koronaepidemiaan liittyvästä tutkimuksestaan julkisuudessa, myös sosiaalisessa mediassa, vastuullisesti, asiantuntevasti ja avoimuuden periaatteita noudattaen. Sekä henkilökohtaisia näkemyksiä että perusteettomia tai liioittelevia tulkintoja on vältettävä, eikä mitään aiheeseen olennaisesti liittyvää tietoa saa jättää

tahallisesti kertomatta. Näin saavutetaan muiden tutkijoiden, kansalaisten ja päätöksentekijöiden luottamus. Etenkin korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten tulisi olla erityisen valppaina tunnistamaan hyvän tieteellisen käytännön vastaisia käytäntöjä. Näin vältetään yli-innokkaiden, huolimattomien tai jopa häikäilemättömien tutkijoiden virheellisiltä lupauksilta ja tulkinnoilta.

Kansallisten tutkimuseettisten toimistojen eurooppalainen verkosto ENRIO vetoaa tiedeyhteisöön, että nyt kriisitilanteessakin noudatetaan eettisesti korkeatasoisia tieteellisiä käytäntöjä niin tutkimuksen tekemisessä kuin tutkimustulosten raportoinnissakin. Hyvä tieteellinen käytäntö koituu ihmiskunnan parhaaksi myös tulevaisuudessa.

The European Network of Research Integrity Offices (ENRIO) yhdistää hyvän tieteellisen käytännön sekä tutkimusvilpin kysymysten parissa toimivat ammattilaiset ja asiantuntijat. Verkosto on perustettu vuonna 2008, ja tällä hetkellä siihen kuuluu 32 jäsenorganisaatiota 24 Euroopan maasta. Lisätietoja: Kalle Videnoja, ENRIO:n sihteeri, office@enrio.eu, puh. +358 44 775 0796.